

PvE Ontvangend Systeem FHIR Addendum

Medicatieproces

Datum: 11 april 2024
Status: Definitief
Versie: 9.3
Classificatie: Openbaar
Eigenaar: VZVZ
Revisie: 01

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Vervangende eisen	4
2.1	Applicatiebeheer.....	4
2.1.1	Bevestigen applicatiekoppeling o.b.v. FHIR.....	4
2.1.2	Wijzigen TKID applicatie o.b.v. FHIR	4
2.1.3	Verifiëren applicatiekoppeling	5
2.2	Beveiligbaarheid.....	5
2.2.1	Toegangslog bijhouden (FHIR).....	5
2.3	Koppelbaarheid	6
2.3.1	Protocolstack voor berichtuitwisseling o.b.v. FHIR.....	6
3	Aanvullende eisen.....	7
3.1	Eisen m.b.t. Stelseltoken	7
3.1.1	Controleren Stelseltoken	7
3.1.2	Opvragen Stelseltoken	7
3.1.3	Controleren issuer stelseltoken.....	8
3.2	Configuratie	8
3.2.1	Configureren vertrouwde issuers/clients.....	8
3.3	Beveiliging.....	9
3.3.1	Toegang systeem met tweefactorauthenticatie.....	9
3.3.2	Controleren FQDN initiërende client.....	9
3.3.3	Controleren certificaat access token.....	10
3.4	Communicatie met Autorisatieserver.....	10
3.4.1	Opvragen JWKS	10
3.4.2	Opvragen Metadata Autorisatieserver	11
3.4.3	Verwerken Metadata Autorisatieserver	11

1 Inleiding

Dit document bevat een addendum op het 'PvE Medicatieproces – Ontvangend Systeem'. De hierin opgenomen eisen zijn specifiek bedoeld voor XIS-leveranciers die met het FHIR-protocol berichten gaan uitwisselen.

Een aantal in dit addendum opgenomen eisen vervangen bestaande HL7v3 eisen. Daarnaast zijn er nog een aantal nieuwe eisen toegevoegd. Indien eisen zijn weggefallen, dan is dat ook opgenomen.

Vervangen eisen zijn gegroepeerd o.b.v. de ISO 25010. De nieuwe eisen zijn gegroepeerd per functionaliteit.

2 Vervangende eisen

2.1 Applicatiebeheer

2.1.1 Bevestigen applicatiekoppeling o.b.v. FHIR

Deze eis vervangt eis 'Bevestigen applicatiekoppeling' (GBX.APR.e4160).

Alias: GBX.APR.e4080.1

Details
<p>Eis:</p> <p>Het XIS moet een applicatiekoppelingverificatie-bericht vanuit het LSP kunnen ontvangen.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Op basis van het applicatiekoppelingverificatie-bericht wordt een zogenaamde 'ping' naar het op AORTA aangesloten systeem gestuurd. Als antwoord stuurt het systeem een 'pong' terug. Op deze manier kan in de keten worden gecontroleerd of een bronsysteem actief is.</p> <p>Het applicatiekoppelingverificatie-bericht is gespecificeerd in de 'AORTA on FHIR'-specificatie: https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-resource-server#InterfacesResourceServer-AORTACapabilityStatementInterface</p>

Vz vz_Moscow: Verplicht

Vz vz_Req_Verificatie: Acceptatietest

Vz vz_Req_Soort: Functional

Vz vz_Req_Type: Product

2.1.2 Wijzigen TKID applicatie o.b.v. FHIR

Deze eis vervangt eis 'Wijzigen TKID applicatie' (GBX.APR.e4060, GBX.APR.e4170.1).

Alias: GBX.APR.e4070.1

Details
<p>Eis:</p> <p>Het XIS moet op basis van een 'TKID activatie'-bericht aangeven welke FHIR-interacties de applicatie kan versturen/verwerken.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Door middel van het insturen van een TKID wordt er in het applicatieregister een koppeling gelegd tussen de applicatie die het 'TKID activatie'-bericht instuurt en de bijbehorende conformances. Door middel van deze koppeling wordt het voor de applicatie mogelijk om gebruik te kunnen maken van de verschillende interfaces met het LSP.</p> <p>De TKID-activatie wordt beschreven in de 'AORTA on FHIR'-publicatie: https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-resource-broker-apr#InterfacesApplicatieregister-TKID-activatie</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

2.1.3 Verifiëren applicatiekoppeling

Eis Verifiëren applicatiekoppeling (GBX.APR.e4140) komt te vervallen. Deze functionaliteit wordt niet geboden binnen AORTA-on-FHIR.

2.2 Beveiligbaarheid

2.2.1 Toegangslog bijhouden (FHIR)

Deze eis vervangt eis 'Toegangslog bijhouden' (GBX.LOG.e4015.1).

Alias: GBX.LOG.e4016

Details
<p>Eis:</p> <p>Het systeem moet alle binnenkomende en uitgaande berichten loggen in de toegangslog. Hierbij dienen onderstaande gegevens gelogd te worden, indien aanwezig in het bericht:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. de identiteit van de patiënt/cliënt/burger (BSN) waar het bericht betrekking op heeft;
2. de identiteit van de organisatie waar het bericht vandaan komt of naar toe wordt gestuurd;
3. de functie en identiteit van de zorgverlener, medewerker of patiënt zoals opgenomen in het verstuurd en/of ontvangen bericht. De functie is de aorta-rolcode zoals opgenomen in het claim-element van het transactietoken.
4. de gebruikersinteractieID. Dit is een combinatie van HTTP-operatie, de URL inclusief de ontvangen zoekparameters en de contentVersion uit de AORTA-Version header;
5. het tijdstip en tijdzone (ten opzichte van UTC) van het moment dat het bericht ontvangen/verstuurd is;
6. de bericht-id van het ontvangen/verstuurd bericht. Dit is het messageID in de HTTP header;
7. het initiële bericht-id van het ontvangen/verstuurd bericht. Dit is het initialMessageID in de HTTP header;
8. de aan het bericht gekoppelde gegevensdienst. Dit is de waarde zoals opgenomen in de scope van het transactietoken;
9. een indicatie van eventueel opgetreden foutsituaties met betrekking tot het ontvangen en verzenden van de berichten. Hierbij dient de HTTP-foutcode, alle informatie in de eventueel aanwezige operationOutcome en de eventuele WWW-Authenticate HTTP response header gelogd te worden.
<p>Toelichting bij eis:</p> <p>Het doel van de logging is het inzichtelijk kunnen maken van de datastroom door de gehele keten. Het inzichtelijk maken van de loggegevens kan van belang zijn voor auditredenen of beheerwerkzaamheden zoals het oplossen van fouten in de keten. Deze eis is conform de vereisten zoals beschreven in de NEN7513.</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

2.3 Koppelbaarheid

2.3.1 Protocolstack voor berichtuitwisseling o.b.v. FHIR

Deze eis vervangt eis 'Protocolstack voor berichtuitwisseling' (GBX.CON.e4060.2).

Alias: GBX.CON.e4130.1

Details
<p>Eis:</p> <p>Het GBx dient voor berichtuitwisseling met de ZIM de volgende protocolstack te gebruiken:</p> <ul style="list-style-type: none">
• HL7 FHIR
• JWT
• HTTP v1.1/HTTP v2.0
• TLS v1.2/TLS 1.3
• TCP
• IPv4 <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Het is niet toegestaan om een lagere protocolversie te hanteren dan die in deze protocolstack vermeld is.</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht

Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest

Vzvv_Req_Soort: Functional

Vzvv_Req_Type: Product

3 Aanvullende eisen

3.1 Eisen m.b.t. Stelseltoken

3.1.1 Controleren Stelseltoken

Alias: GBX.STEL.e4010

Details
<p>Eis:</p> <p>Wanneer een AORTA Stelseltoken wordt verkregen, dan dienen de volgende controles te worden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Of het token is uitgegeven door een vertrouwde partij; vertrouwde issuers van het AORTA Stelseltoken worden out-of-band aan betrokken partijen gecommuniceerd. • Of het certificaat, waarmee de handtekening is geplaatst, toebehoort aan de issuer van het AORTA Stelseltoken. • De juistheid van de digitale handtekening (signature), inclusief de geldigheid van het certificaat waarmee de handtekening is geplaatst. Hierbij worden ook maatregelen genomen om bedreiging 2.1 uit RFC 8725 tegen te gaan. <p>Toelichting bij eis:</p> <p>De stelselnode is uitgewerkt in de 'AORTA on FHIR'-publicatie: https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-aorta-stelselnode</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht

Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest

Vzvv_Req_Soort: Functional

Vzvv_Req_Type: Product

3.1.2 Opvragen Stelseltoken

Alias: GBX.STEL.e4020

Details
<p>Eis:</p> <p>Een XIS moet de mogelijkheid hebben om een Stelseltoken op te vragen.</p> <p>Het Stelseltoken kan worden opgehaald op een aorta-base-URL die door VZVZ-beheer rechtstreeks, via een veilig kanaal, met aangesloten partijen wordt gecommuniceerd.</p> <p>De metadata uit een AORTA Stelseltoken mag voor een maximale duur van <i>max-age-aorta-stelseltoken</i> opgeslagen worden in de lokale cache. Indien de <i>max-age</i> is verlopen, dan dient de cache te worden geleegd.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Het AORTA Stelseltoken bevat metadata m.b.t. de verschillende servers of componenten die binnen de AORTA infrastructuur vallen. Op basis van deze metadata kan een initiërend XIS de audience</p>

achterhalen van het AORTA Access Token. Een ontvangend XIS kan op basis van deze metadata controleren of de issuer van het AORTA Access Token inderdaad de te verwachten autorisatieserver is.

Het AORTA Stelseltoken kan op de volgende wijze worden opgehaald: GET [aorta-base-URL]/metadata/v1

De stelselnode is uitgewerkt in de 'AORTA on FHIR'-publicatie: <https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-aorta-stelselnode>.

Vzvv_Moscow: Verplicht
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

3.1.3 Controleren issuer stelseltoken

Alias: GBX.BVL.e4130

Details
<p>Eis:</p> <p>Bij ontvangst van een stelseltoken dient te worden gecontroleerd of:</p> <ul style="list-style-type: none">
• het token is uitgegeven door een vertrouwde issuer van het AORTA stelseltoken;
• het stelseltoken juist is ondertekend door een geldig certificaat dat toebehoort aan de vertrouwde issuer. <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Een vertrouwde issuer wordt door VZVZ aan de betrokken partijen gecommuniceerd.</p> <p>Conditie:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Verplicht indien er geen controle wordt gedaan op de FQDN van de initiërende partij (GBX.BVL.e4140); <p>Verplicht indien het stelseltoken wordt gebruikt.</p>

Vzvv_Moscow: Conditioneel
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

3.2 Configuratie

3.2.1 Configureren vertrouwde issuers/clients

Alias: GBX.CONF.e4010

Details
<p>Eis:</p> <p>Door VZVZ verstrekte nieuwe gegevens met betrekking tot vertrouwde issuers en clients dienen binnen 24 uur geconfigureerd te worden.</p>

Het is mogelijk dat er meerdere instanties met dezelfde functionaliteit, maar met verschillende configuratiegegevens naast elkaar bestaan.

Aanpassingen van configuratiegegevens dient te gebeuren door een daarvoor geautoriseerd persoon met een geldig tweefactormiddel.

Toelichting bij eis:

Om het zorgproces niet in gevaar te brengen is het noodzaak om medische gegevens beschikbaar te houden. Het is dan ook zaak om de configuratiegegevens actueel te houden om geen onterechte berichtafwijzingen te laten ontstaan.

De verschillende componenten binnen AORTA zijn niet perse beperkt tot één instantie. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat er meerdere autorisatieservers en VnC's zijn. Deze kunnen verschillende configuratiegegevens hebben en dienen ook als zodanig geconfigureerd te kunnen worden.

Het aanpassen van configuratiegegevens door een kwaadwillende kan leiden tot een datalek(ken). Het is dan ook zaak om alleen geautoriseerde personen met een tweefactormiddel aanpassingen te kunnen laten doen.

Vz vz_Moscow: Verplicht
 Vz vz_Req_Verificatie: Acceptatietest
 Vz vz_Req_Soort: Functional
 Vz vz_Req_Type: Product

3.3 Beveiliging

3.3.1 Toegang systeem met tweefactorauthenticatie

Alias: GBX.BVL.e4150

Details
<p>Eis:</p> <p>Toegang tot medische gegevens en LSP-functionaliteit kan door een systeemgebruiker alleen verkregen worden door middel van het inloggen met tweefactorauthenticatie.</p>
<p>Toelichting bij eis:</p> <p>Conform de NEN7510 (9.4.1 Beperking toegang tot informatie) moet een gebruiker voor toegang tot medische gegevens gebruik maken van een tweefactorauthenticatiemiddel. Hiervoor kan de UZI-pas worden gebruikt, maar ook andere tweefactorauthenticatiemiddelen zijn toegestaan.</p>

Vz vz_Moscow: Verplicht
 Vz vz_Req_Verificatie: Acceptatietest
 Vz vz_Req_Soort: Functional
 Vz vz_Req_Type: Product

3.3.2 Controleren FQDN initiërende client

Alias: GBX.BVL.e4140

Details

<p>Eis:</p> <p>Het ontvangende systeem moet controleren op basis van de FQDN van het initiërende systeem of het systeem een vertrouwde client is en of de verbinding is opgezet met een geldig servercertificaat.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Het FQDN van een vertrouwde client wordt door VZVZ aan de betrokken partijen gecommuniceerd. Indien bovenstaande controle wordt uitgevoerd door een communicatieserver, zal het zorgaanbiedersysteem verantwoordelijk zijn voor een beveiligde routing van de berichten naar de juiste applicatie.</p> <p>Conditie:</p> <p>Verplicht indien er geen controle wordt gedaan op de issuer van het stelseltoken (GBX.BVL.e4130).</p>
--

Vzvv_Moscow: Conditioneel
 Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
 Vzvv_Req_Soort: Functional
 Vzvv_Req_Type: Product

3.3.3 Controleren certificaat access token

Alias: GBX.BVL.e4160

Details
<p>Eis:</p> <p>De ontvanger van het AORTA access token dient te controleren of het AORTA access token is ondertekend met het certificaat behorende bij de binnen AORTA vertrouwde autorisatieserver(s).</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>Controlegegevens voor de vertrouwde autorisatieserver(s) wordt door VZVZ aan de betrokken partijen gecommuniceerd of kan worden gehaald uit de lijst van vertrouwde issuers uit het stelseltoken.</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht
 Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
 Vzvv_Req_Soort: Functional
 Vzvv_Req_Type: Product

3.4 Communicatie met Autorisatieserver

3.4.1 Opvragen JWKS

Alias: GBX.ASZ.e4010

Details
<p>Eis:</p>

Het XIS dient, op basis van de `jwtks_uri` afkomstig uit de Autorisatieserver metadata response, de JSON Web Key Set (JWKS) op te vragen.

Opgevraagde JWKS mag voor een maximale duur van `max-age-jwks` opgeslagen worden in de lokale cache. Indien de `max-age` is verlopen, dan dient de cache te worden geleegd.

Toelichting bij eis:

De public key waarmee de digitale handtekening van het AORTA Access token kan worden gecontroleerd wordt als een JWK beschikbaar gesteld. Deze is opgenomen in de JWKS.

Beschrijving van de JWKS is opgenomen in de AORTA on FHIR publicatie: <https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-autorisatie-server-za#InterfacesAutorisatieServerZA-JWKS>

Vzvv_Moscow: Verplicht
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

3.4.2 Opvragen Metadata Autorisatieserver

Alias: GBX.ASZ.e4020

Details
<p>Eis:</p> <p>Het XIS moet metadata kunnen opvragen bij de Autorisatieserver Zorgaanbieder.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>De metadata omvat o.a. de volgende attributen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <code>token_endpoint</code>; • <code>jwtks_uri</code>. <p>Deze attributen zijn nodig om respectievelijk te kunnen bepalen wat het adres is voor het verkrijgen van een AORTA Access token (initiërende XIS) en voor het verkrijgen van de JSON Web Key Set (ontvangende XIS).</p>

Vzvv_Moscow: Verplicht
Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vzvv_Req_Soort: Functional
Vzvv_Req_Type: Product

3.4.3 Verwerken Metadata Autorisatieserver

Alias: GBX.BVL.e4160

Details
<p>Eis:</p>

<p>Opgevraagde metadata bij de Autorisatieserver Zorgaanbieder dient door het systeem verwerkt te kunnen worden.</p> <p>Opgevraagde metadata mag voor de duur van <i>max-age-metadata</i> in de lokale cache opgenomen worden. Na het verlopen van <i>max-age</i> dienen de cachegegevens m.b.t. de metagegevens verwijderd te worden.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>De metadata afkomstig van de Autorisatieserver Zorgaanbieder bevat verschillende adresinformatie t.b.v. een XIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • AORTA Access Token endpoint; • JWKS endpoint. <p>De informatie die een XIS nodig heeft voor een goede efficiënte werking in de AORTA-keten kan worden opgenomen in de lokale cache voor een duur van <i>max-age-metadata</i>. Na het verlopen van de geldigheidsduur van de metadata, dient het XIS opnieuw de metadata te verkrijgen indien het die data nodig heeft.</p> <p>Meer informatie m.b.t. de metadata is te vinden op https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/interfaces-autorisatie-server-za#InterfacesAutorisatieServerZA-JWKS.</p> <p>Conditioneel:</p> <p>Verplicht indien metadata wordt opgevraagd bij de Autorisatieserver Zorgaanbieder.</p>
--

Vz vz_Moscow: Conditioneel
Vz vz_Req_Verificatie: Acceptatietest
Vz vz_Req_Soort: Functional
Vz vz_Req_Type: Product

3.5 Eisen m.b.t. AORTA Access Token

3.5.1 Afhandelen AORTA access token

Alias: GBX.CON.e4140.4

Details
<p>Eis:</p> <p>Het XIS moet een ontvangen AORTA access token correct kunnen verwerken. Hierbij dient het token gecontroleerd te worden op basis van de invulling zoals is opgenomen in de specificaties van het AORTA access token.</p> <p>Indien een bericht op basis van FHIR niet wordt begeleid door een AORTA access token, dan dient de bevraging beantwoord te worden met een foutmelding.</p> <p>Toelichting bij eis:</p> <p>In combinatie met bepaalde berichten is het mogelijk dat er AORTA access tokens worden toegevoegd. De specificatie en de juiste technische verwerking van het AORTA access token staat beschreven in de</p>

'AORTA on FHIR'-publicatie: https://aorta-on-fhir.scrollhelp.site/aorta-on-fhir-specificaties/Working-version/use-cases-resource-server#UseCasesResourceServer-Controleengebruikvanhetaccess_token.

Het doel van het AORTA access token is tweeledig:

- Ten eerste is het bedoeld als gegevensdrager. Er worden een aantal gegevenselementen opgenomen, die niet in het bericht zitten. Deze gegevenselementen dienen uit het token gehaald te worden en te worden gebruikt in de verdere verwerking van het bericht.
- Ten tweede kan het token gebruikt worden t.b.v. authenticatie of als bewijs van autorisatie. Het is mogelijk om op basis van de certificaatreferenties te controleren of het token van de juiste afzender afkomstig is en dat de opvrager geautoriseerd is voor bevraging van specifieke patiëntgegevens.

Vzvv_Moscow: Verplicht

Vzvv_Req_Verificatie: Acceptatietest

Vzvv_Req_Soort: Functional

Vzvv_Req_Type: Product